

NVE

Begrunnelse for utredningsprogram

Nye Aunfoss kraftverk

Grong kommune i Trøndelag

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver

NTE Energi AS

Referanse

202504733-18

Dato

18.06.2025

Ansvarlig

Carsten Stig Jensen

Saksbehandler

Bendik Kjefferud Erdal

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Bakgrunn	1
1.2	Om planene	2
1.3	NTEs forslag til utredningsprogram	2
2	Høring	2
3	NVEs vurdering av krav til utredninger	4
3.1	Innledning	4
3.2	Beskrivelse av tiltaket	5
3.3	Krav til utredning av fysiske forhold	6
3.4	Krav til utredning av naturfare	8
3.5	Krav til fagutredningene	9
3.6	Sammendrag av konsekvensutredningen	16

Henvising til saksdokumenter er angitt med dokumentnummer, f.eks. «dok #1». Inneværende saksnummer er 202504733. Dokumentene er tilgjengelige i vår postjournal via elnnsyn og på sakens nettside: www.nve.no/9601/V.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

NVE er ansvarlig myndighet i saker som gjelder vannkraftutbygging, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 6 første ledd bokstav c og Vedlegg I 15. b. Dette innebærer blant annet at vi har hjemmel til å fastsette utredningsprogram for planer om bygging av vannkraftverk.

NVE mottok en melding fra NTE Energi AS (heretter NTE) den 14.02.2025, som beskriver planer om bygging av Nye Aunfoss kraftverk og forslag til utredningsprogram. Hensikten med meldingen er å gi et grunnlag for vurderinger av hvilke konsekvenser og utbyggingsalternativ som bør utredes.

I dette notatet sammenfatter vi og diskuterer høringsuttalelsene og NTE sine kommentarer til disse. På grunnlag av NTE sitt forslag til utredningsprogram, innkomne høringsuttalelser, NTE sine kommentarer til uttalelsene og NVEs egne vurderinger, har vi fastsatt et utredningsprogram for tiltaket. Vi anbefaler å lese dette begrunnelsesnotatet i sammenheng med det fastsatte utredningsprogrammet, som er oversendt samtidig.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

1.2 Om planene

NVE har mottatt melding fra NTE Energi AS om en utvidelse av Aunfoss kraftverk i Grong kommune. NTE har valgt å utrede et alternativ som innebærer en komplett ny kraftstasjon. Kraftverket er planlagt med inntak i Namsen, 200 til 300 m oppstrøms dagens inntak. Vannet planlegges ført gjennom et tunnelsystem til ny kraftstasjon i fjell, og med delvis gjenbruk av dagens avløpstunnel. Utløpet er planlagt enten like ved dagens utløp, eller ca. 150 m nedstrøms dette. Slukeevnen økes fra 130 m³/s til 270 m³/s. Foreløpige produksjonsberegninger gir en midlere kraftproduksjon på om lag 300 GWh/år, som tilsvarer 50 % økning fra dagens produksjonsnivå. Installert effekt økes fra 29,5 MW til 68 MW, fordelt på to aggregater.

For mer utfyllende informasjon om tiltaket, se meldingen som ligger tilgjengelig på sakens nettside: www.nve.no/9601/V.

1.3 NTEs forslag til utredningsprogram

NTE har foreslått et utredningsprogram på grunnlag av antatte virkninger og konsekvenser. Forslaget til utredningsprogrammet følger i stor grad temaene og føringene i [NVEs veileder for konsesjonssøknader for vannkraftanlegg](#) og metodene i [Miljødirektoratets Veileder M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø](#), med noen unntak. Temaene erosjon og sedimenttransport, reiseliv, verdensarv, naturressurser, elektromagnetiske felt og forurensning er foreslått utelatt. NTE sitt forslag til utredningsprogram er tilgjengelig på sakens nettside.

2 Høring

Meldingen med forslag til utredningsprogram ble kunngjort i avisene Trønder-Avisa og Namdalsavisa og lagt ut på NVEs nettsider. I tillegg ble den sendt til lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Høringsperioden var fra 14.03.2025 til 09.05.2025. NVE arrangerte et offentlig informasjonsmøte i Grong den 23.04.2025, der vi orienterte om saksbehandlingen og NTE orienterte om utbyggingsplanene. NVE har mottatt 8 høringsuttalelser. De innkomne høringsuttalelsene har vært forelagt NTE for kommentar. NTE kommenterte høringsuttalelsene i brev av 28.05.2025 (dok #22). Høringsuttalelsene og NTEs kommentarer er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller sakens nettside: www.nve.no/9601/V.

NVE har mottatt følgende kommentarer til meldingen (NVE har sammenfattet høringsuttalelsene):

Grong kommune uttaler følgende i brev til NVE den 07.05.2025 (dok #13):

Kommunen har i formannskapetets behandling av saken vedtatt at kommunen støtter at det er hovedalternativ 1a som skal utredes. De støtter ikke en løsning som bygger på null-alternativet, som innebærer en rehabilitert av eksisterende kraftverk for å øke levetiden. Kommunen vektlegger at det under temaet samfunn må utredes grundig hvilke konsekvenser de ulike alternativene vil ha på Grong kommune sin økonomi. De viser til at utredningen må vise en realistisk beregning av hva individuell selvkostpris for konsesjonskraften blir etter en utbygging, basert på erfaringer fra utvidelse av Nedre Fiskumfoss, med økt selvkost som fører til at kommunen må kjøpe konsesjonskraft til en høyere pris enn det de får solgt den for i markedet. Utredningen må også vise hvordan beregningene blir dersom en setter ED-pris på konsesjonskraften.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Statsforvalteren i Trøndelag uttaler følgende i brev til NVE den 07.05.2025 (dok #14):

Statsforvalteren mener forslaget til utredningsprogram ikke får frem konsekvenser for landbruket. De bemerker at permanent og midlertidig nytt arealbeslag av henholdsvis dyrkbar jord og skog, fordelt på boniteter må synliggjøres i konsekvensutredninger. Adkomst til tilgrensede landbruksområder må beskrives. De skriver også at tiltak for å ivareta arealer som er utfigurert etter Miljøregistreringer i skog-metoden, og hvilke eventuelle konsekvenser og avbøtende tiltak som er relevante for dette, må beskrives. Statsforvalteren ber om at istandsetting av tippområder til produktiv skog tas inn som et avbøtende tiltak. For reindrift og samfunnssikkerhet har ikke Statsforvalteren bemerkninger på nåværende tidspunkt, men vil foreta en grundigere vurdering når konsekvensvurderingen er gjennomført og gjort tilgjengelig. For temaet Klima og miljø viser Statsforvalteren til Miljødirektoratets uttalelse.

Miljødirektoratet uttaler følgende i brev til NVE den 09.05.2025 (dok #16):

Miljødirektoratet viser til at alternativet med nytt utløpspunkt vil avkorte anadrom strekning med om lag 150 m, og mener derfor at det bør gjennomføres en fysisk habitatkartlegging av den berørte strekningen fra Aunfossdammen og ned til det foreslåtte nye kraftverksutløpet. Økt slukeevne vil påvirke vannføring og vanndekt areal mellom Aunfoss og utløpet, og Miljødirektoratet foreslår at det gjøres beregninger og beskrivelser av hvordan den forventede vannføringen på den berørte strekningen vil bli gjennom året, og hvordan det vil påvirke vanndekt areal og habitattyper. Videre mener Miljødirektoratet at det må vurderes hvordan småblankens nedvandringssmuligheter påvirkes av økt slukeevne, og at en må kartlegge hvilke tiltak som kan iverksettes for å eventuelt sikre fortsatt nedvandring. Miljødirektoratet anbefaler også at det gjennomføres en fysisk kartlegging av elvemusling på den berørte strekningen mellom Aunfoss og det nye foreslåtte kraftverksutløpet.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard uttaler følgende i brev til NVE den 09.05.2025 (dok #15):

Direktoratet for mineralforvaltning viser til at tiltaket berører grusforekomsten Burshaugen, og steintippforekomsten Holterfossen, og mener tiltakets påvirkning på mineralressursene bør utredes. Om tiltaket legger beslag på forekomstene bør det undersøkes om ressursene kan benyttes til andre nyttige formål før de eventuelt bygges ned. De mener det bør utredes en massehåndteringsplan, som inkluderer et masseregnskap over hvor mye masser som blir tatt ut og hvor mye som kan gjenbrukes i prosjektet. Videre bør det beskrives om hvordan uttaksmassene kan benyttes til andre nyttige formål, hvordan massene transporteres ut av utbyggingsområdet, og eventuell deponering av masser som er uegnet som byggeråstoff. Arealbehovet for håndtering av overskuddsmasser må redegjøres for. Direktoratet ber også NTE ta kontakt for å avklare masseuttakets forhold til mineralloven og konsesjonsplikten.

Sametinget uttaler følgende i brev til NVE den 13.05.2025 (dok #20):

Sametinget støtter at de samlede virkningene av tiltaket innenfor reinbeitedistriktet er foreslått utredet av NTE. De understreker at det må benyttes en utreder som har kunnskap om samisk reindrift, språk og kultur, og helst med kjennskap til lokale forhold. De minner om konsultasjonsplikten ovenfor reinbeitedistriktet. Sametinget ser per i dag ikke behov for nye kulturminneundersøkelser i forbindelse med tiltaket, men understreker igjen behovet for å benytte en utreder med kompetanse om samisk kultur og kulturminner i utredningsarbeidet.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Statens vegvesen uttaler følgende i brev til NVE den 23.04.2025 (dok #9):

Statens vegvesen anser ikke tiltaket å komme i konflikt med nasjonale eller regionale hensyn innenfor deres ansvarsområder, og har derfor ingen merknader til forslaget til konsekvensutredningsprogram.

Mattilsynet uttaler følgende i brev til NVE den 14.05.2025 (dok #19):

Mattilsynet har merknader knyttet til drikkevannskilder og dyrevelferd. De bemerker at drikkevannskilder ikke er omtalt i meldingen, og at NTE må undersøke og sikre at eventuelle drikkevannskilder med deres nedbørsfelt og vannledninger blir kartlagt og beskyttet. Videre kommenterer de om temaet Naturmangfold i vann, og at det her må komme fram hvilke tiltak som er mulige for å utelukke eller redusere belastninger for fisken i vassdraget. Herunder nevner de også at det er ønskelig med en mer fyldig beskrivelse av utfordringer ålen har i vassdraget.

Tensio TN AS uttaler følgende i e-post til NVE den 05.05.2025 (dok #10):

Tensio TN AS har ingen merknader til selve meldingen eller det foreslåtte utredningsprogrammet, men bemerker at tilknytning må meldes til dem som netteier, og at de vil gjennomføre en driftsmessig forsvarlig-vurdering av den planlagte økningen av effekt og produksjon.

NTE Energi AS kommenterte de innkomne uttalelsene i e-post til NVE den 28.05.2025 (dok #22). Kommentarene fra NTE er innarbeidet under vurderingene av de forskjellige fagtemaene som følger, og er tilgjengelig i sin helhet på sakens nettside: www.nve.no/9601/V.

3 NVEs vurdering av krav til utredninger

3.1 Innledning

Formålet med konsekvensutredningen er å framskaffe det nødvendige faglige beslutningsgrunnlaget for å kunne ta stilling til om vannkraftanlegget skal få konsesjon. Konsekvensutredningsprogrammet angir hvilke utbyggingsalternativer som skal utredes nærmere, og hvilke utredninger som skal gjennomføres for å få belyst vesentlige konsekvenser av tiltaket. Utredningsprogrammet fastsetter samlede krav til innhold og omfang av konsekvensutredningen. Det er fastsatt på grunnlag av NTEs forslag, innkomne uttalelser, NTEs kommentarer til uttalelsene samt NVEs egne vurderinger. I dette kapittelet presenterer vi våre vurderinger, med samme inndeling som i det fastsatte utredningsprogrammet.

3.1.1 Fastsatt utredningsprogram

Utredningsprogrammet er spesifisert i eget dokument som er sendt ut samtidig med dette begrunnelsesnotatet. Utredningsprogrammet er en arbeidsbeskrivelse for det NVE mener må utredes før NTE kan søke om konsesjon etter vassdragsreguleringsloven. Begrunnelsesnotatet følger samme inndeling som det fastsatte utredningsprogrammet, og de to dokumentene bør leses sammen.

NTE skal ta utgangspunkt i NVEs digitale veileder for konsesjonssøknad vannkraftanlegg ved utarbeidelse av konsesjonssøknaden. Veilederen er tilgjengelig her: <https://veiledere.nve.no/konsesjonssoknad-vannkraftanlegg/>.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.1.2 Opplegg for informasjon og medvirkning

NTE har utarbeidet en liste over berørte interessenter som inkluderer grunneiere, naboer, Grong kommune, reindriften og elveeierlag. De har etablert månedlige møter med kommunikasjonsansvarlig i NTE, hvor status og framdrift med tanke på kommunikasjon og medvirkning drøftes. Før meldingens oversendelse til NVE er det gjennomført møte med Grong kommune og NVE. Oppdatert informasjon om prosjektet vil bli løpende lagt ut på NTE Energi sine nettsider.

I utredningsprogrammet har vi spesifisert at kommunen skal kontaktes i forbindelse med landskapsutredningen. NVE tar Direktoratet for mineralforvaltning sitt krav om at tiltakets forhold til mineralloven og eventuell konsesjonsplikt etter denne må avklares, til orientering og fastsetter dette i utredningsprogrammet. Tensio TN AS ber om å bli holdt løpende orientert om prosjektets framgang, og at tilknytning til nettet må meldes til dem, slik at de kan gjennomføre en driftsmessig forsvarlig-vurdering i forkant av tilknytningen. Vi tar dette med i kapittel 1.1. Opplegg for informasjon og medvirkning i utredningsprogrammet. Ellers mener vi standard utredningsprogram vil sikre en tilfredsstillende informasjons- og medvirkningsprosess.

3.2 Beskrivelse av tiltaket

I det fastsatte utredningsprogrammet stiller vi krav om at NTE skal utarbeide et kort sammendrag av utbyggingsplanene. Tiltaksbeskrivelsen skal legges til grunn for alle fagutredningene. Under arbeidet med konsekvensutredningene forutsetter vi at NTE har dialog med fagutrederne. Det er som regel i denne fasen at detaljeringen av den tekniske planen foregår, og det er viktig at alle som deltar i utredningsarbeidet orienteres om utvikling i planene.

3.2.1 Presentasjon av utbyggingsalternativer

NTE har i forprosjektet vurdert ulike alternativer for utbygging, inkludert ny kraftstasjon både på nord- og sørsiden av elva, med forskjellige underalternativer for plassering av inntak og utløp. De har valgt å gå videre med forslag til utredningsprogram for alternativet omtalt som 1A, som innebærer ny kraftstasjon på sørsiden av elva, med en økning av slukeevne til 270 m³/s. Dette alternativet inneholder underalternativer som omfatter gjenbruk/ikke gjenbruk av eksisterende avløpstunell, inntak 200 eller 300 meter øst for dagens inntak, og utløp enten ved dagens utløp, eller ca. 150 m nedstrøms. Endelig valg av inntak og utløp vil gjøres i detaljprosjekteringen. I tillegg er nullalternativet med rehabilitering uten endringer i kapasitet eller produksjon med som sammenligningsgrunnlag i utredningsprogrammet.

Alternativet på nordsiden av elva har utfordringer knyttet til store forekomster av løsmasser i inntaksområdet og ved aktuelt område for kraftstasjon. Det vil også gripe mer inn i Vestre Namdal reinbeitedistrikt, og trolig beslaglegge områder som er mindre preget av tidligere utbygging enn alternativet på sørsiden. NVE legger til grunn at alternativet 1A med ny kraftstasjon på sørsiden av elva og oppgradert produksjon og effekt skal utredes, sammen med nullalternativet som sammenligningsgrunnlag.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.3 Krav til utredning av fysiske forhold

3.3.1 Hydrologisk grunnlag

Overflatehydrologi

Delutredningen for overflatehydrologi omfatter utredninger av vannførings- og vannstandsendringer, minstevannføring, driftsvannføring og flommer. De hydrologiske tema som omtales nedenfor skal ligge til grunn for de øvrige fagutredningene som skal gjennomføres som ledd i konsekvensutredningsprosessen.

Detaljert beskrivelse av temaene under er ikke eksplisitt presentert i forslaget til utredningsprogram, men NTE henviser til NVEs veileder for konsesjonssøknader for vannkraftanlegg kap. 3.1, som er i tråd med standard utredningsprogram. NVE legger derfor til grunn at NTEs forslag til konsekvensutredningsprogram er i tråd med standard utredningsprogram i hvert av de følgende temaer innunder det hydrologiske grunnlaget. Under følger eventuelle mindre presiseringer av våre vurderinger om endringer i forhold til standard utredningsprogram.

Datagrunnlag

NTE viser i meldingen til vurderinger av datagrunnlaget for de hydrologiske forhold. De beskriver en tidligere utredning for å kartlegge hydrologien i hele Namsen-vassdraget, og har gjennomgått måleserier for Bjørnstad vannmerke (1981-2010, 1991-2020) for å vurdere om hydrologien har endret seg fra tidligere datagrunnlag, men finner ikke betydelige avvik. NTE skriver at eksisterende kunnskapsgrunnlag er noe mangelfullt, og skal oppdateres i tråd med NVEs krav i veileder for konsesjonssøknader for vannkraftanlegg kap. 3.1. NVE legger derfor standard utredningsprogram til grunn.

Beregning av vannføringer og vurdering av minstevannføring

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Miljødirektoratet presiserer at det bør gjennomføres beregninger og beskrivelse av hvordan vannføring og vanndekt areal vil bli påvirket på strekningen mellom Aunfoss og kraftverkets utløpspunkt, da økning i slukeevne fra 130 m³/s til 270 m³/s vil redusere overløpet over dammen i Aunfossen. Strekningen har i dag en minstevannføring på 1 m³/s, og er øverste del av hybridsonen (Nedre Fiskumfoss – Aunfoss) for anadrom laks og småblank i Namsen. Det er også usikkert om det kan være elvemusling til stede på strekningen (se vurderinger i kap. 3.5.3 – Naturmangfold i vann og vannmiljø). NVE mener at standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

Endringer i vanndekt areal på berørte elvestrekninger

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Miljødirektoratet presiserer at det bør gjennomføres beregninger og beskrivelse av hvordan vannføring og vanndekt areal vil bli påvirket på strekningen mellom Aunfoss og kraftverkets utløpspunkt, da økning i slukeevne fra 130 m³/s til 270 m³/s vil redusere overløpet over dammen i Aunfossen. NVE mener at standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Driftsvannføring

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Punktet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener at standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

Varighetskurver, «slukeevne» og «sum lavere»

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Miljødirektoratet har som beskrevet tidligere uttrykt at det er behov for å utrede hvordan vannføringsnivåer og vanndekt areal blir påvirket av det økte slukeevnen, som vil medføre redusert flomtap. NVE mener at standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

Flommer

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Punktet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener at standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

Grunnvann

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Mattilsynet presiserer i sin høringsuttalelse viktigheten av å sikre drikkevannskilder og vannverk, og at avbøtende tiltak vurderes og beskrives i konsekvensutredningen. For ytterligere vurdering av disse merknadene viser vi til kapittelet 3.5.8 – *Naturressurser – Ferskvannsressurser*. For temaet grunnvann innunder hovedtemaet hydrologisk grunnlag mener NVE at standard utredningsprogram er tilstrekkelig.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Punktet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. Aunfoss er et elvekraftverk, og NVE forventer ikke betydelige endringer i vanntemperatur som følge av prosjektet. Namsen-vassdraget er imidlertid sterkt regulert, og vi mener at utredningen av temaet må koordineres med den parallelle prosessen med utvidelse av Tunnsjødal kraftverk, som med økt slukeevne og et omfattende reguleringsystem, kan få følger for vanntemperatur og lokalklima. Økt slukeevne og nytt strømningsmønster kan ha påvirkning på isforholdene, og bør beskrives. NVE mener at standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet, med en presisering om at utredningene for Nye Aunfoss og Nye Tunnsjødal skal koordineres.

3.3.2 Erosjon og sedimenttransport

NTE foreslår å utelate temaet i utredningen, fordi det ikke forventes vesentlige endringer i sedimenttransport som følge av det nye anlegget. Det er sommeren 2024 utført refraksjonsseismikk som bekrefter løsmasser i inntaksmagasinet ovenfor dammen ved Aunfoss, og disse løsmassene er grunnen til at alternativ med inntak på nordsiden av inntaksmagasinet er lagt bort i forprosjektet. Nytt inntak på sørsiden forventes ikke å påvirke nevnte løsmasser. Temaet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener imidlertid at det er viktig at forholdene for erosjon og sedimenttransport blir belyst, da dette også skal legges til grunn for utredning av konsekvenser for naturmangfold i vann. Aunfoss er et elvekraftverk som er prisgitt vannføringen fra Namsen, og reguleringsystemet og magasinene oppstrøms Tunnsjødal, og må ses i sammenheng med den parallelle prosessen med Nye Tunnsjødal med økt slukeevne. Boring av ny

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

tilløps- og avløpstunnel vil også kunne føre til en midlertidig utspyling av mineralsedimenter ved åpning av tunnelen. Dette kan få konsekvenser for strekningen nedstrøms utløpet, som har naturverdier i både anadrom laks, småblank og eventuell forekomst av elvemusling. Erosjon er ansett som mindre konfliktfylt ved prosjektet, da Aunfoss allerede er utbygd for kraftproduksjon. NVE legger derfor en nedjustert versjon av standard utredningsprogram til grunn.

3.4 Krav til utredning av naturfare

Tiltaket berører aktsomhetsområder for flom og skred. En utredning av naturfare skal omhandle risiko for og konsekvenser av naturgitt skade (med unntak for flom som utredes under hydrologisk grunnlag). Det skal vurderes både om anlegget kan medføre økt risiko for omgivelsene og om anlegget i seg selv kan være utsatt for naturfare. Forventete virkninger av klimaendringer skal legges til grunn. Alternativer og ev. sikrings- og beredskapstiltak skal vurderes for både anleggs- og driftsfase. Behovet for overvåkningsordninger skal vurderes. Utredning skal gjøres av fagkyndig med kompetanse og erfaring i henhold til kravene gitt i [NVEs veiledningsmaterieill](#). Utredningen av naturfare skal legges til grunn for andre relevante fagutredninger.

NTEs forslag til utredningsprogram, i henhold til kravene i NVEs Veileder for konsesjonssøknader for vannkraftanlegg er i tråd med standard utredningsprogram. Under følger nærmere vurderinger av krav til utredningene.

3.4.1 Generell vurdering av sikkerhet og beredskap

NVE viser til at konsekvensutredningen alltid skal omfatte opplysninger om beredskap ved større ulykker og katastrofer, jf. KU-forskriften § 23. I vannkraftprosjekter er det først og fremst forhold knyttet til risiko for skred og flom som er beslutningsrelevant i en konsesjonsprosess. Forhold knyttet til risiko for skred under anleggs- og driftsfase skal beskrives. Flomforhold skal beskrives under fagtema hydrologisk grunnlag. Når det gjelder beredskap og ulykkesrisiko knyttet til andre forhold ved prosjektet, mener NVE at dette i hovedsak dekkes av gjeldende regelverk knyttet til detaljplanfasen og senere i anleggs- og driftsfasen. NVE viser til gjeldende forskrifter for internkontroll, damsikkerhet og beredskap.

3.4.2 Vurdere behovet for skredfareutredninger

Ved Holterfossen like nedstrøms utløpet er det registrert mindre aktsomhetsområder for snøskred og jord-/flomskred. Det er registrert en veiutglidning i 2017 like nord for inntaksmagasinet.

Det skal vurderes om tiltaket kan utløse kvikkleireskred, eller om det ligger i en utløpssone for slike skred. Dersom det ikke kan dokumenteres at tiltaket ikke er utsatt for områdeskredfare, må det gjennomføres en utredning. NTE må vurdere om kartgrunnlaget er tilstrekkelig, og om tiltaket kan være utsatt for eller øke faren for skred. Etter NVEs syn er standard utredningsprogram tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

3.4.3 Vurdering av overvann

Vi mener det må gjøres en innledende vurdering av tiltakets virkning på overvann, og at temaet må utredes dersom tiltaksområdet kan være utsatt for overvann eller medføre at overvann gir økt ulempe eller risiko for tredjepart. Etter NVEs syn er standard utredningsprogram tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.4.4 Vurdering av klimatilpasning

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram. Punktet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener at standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

Temaene hydrologisk grunnlag, erosjon og sedimenttransport, og naturfare skal legges til grunn for andre relevante fagutredninger. Det er derfor viktig at disse blir gjennomført tidlig i utredningsfasen.

3.5 Krav til fagutredningene

3.5.1 Generelle krav til fagutredningene

I vårt fastsatte utredningsprogram har vi innarbeidet KU-forskriftens krav til konsekvensutredning. Dette inkluderer bruk av anerkjent metodikk, som håndbok M-1941 for flere av fagtemaene og håndbok V712 for utredning av naturressurser.

3.5.2 Naturmangfold på land

Kartlegging

NTE skriver at utredningen skal gjøres i henhold til metodikken i håndbok M-1941, med fokus på fugl, lav og fremmede plantearter. Videre er ikke punktet *kartlegging av naturmangfold på land* beskrevet nærmere i det overordnede avsnittet i meldingen, eller kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener de presiserte kravene om vurdering av usikkerhet og potensial for ytterligere naturverdier i standard utredningsprogram er viktige presiseringer, og legger standard utredningsprogram til grunn. Vi presiserer også at det må ligge et fokus på rødlistede arter av moser og karplanter til grunn, i tillegg til lavarter. Dette gjelder særlig fuktighetskrevenne arter, og arter innenfor områder som vil bli beslaglagt til deponiområder.

Verneområder

NTEs foreslår å ikke utrede deltemaet *verneområder* nærmere, da det ikke er naturvernområder innenfor tiltaksområdet. Punktet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE er enig i at det ikke er behov for ytterligere utredning av verneområder utover en enkel beskrivelse av nærliggende områder i den overordnede områdebeskrivelsen. Deltemaet tas ut av utredningsprogrammet.

Naturtyper

NTE skriver at tiltaksområdet ikke er kartlagt etter NiN-metodikken i Miljødirektoratets instruks, og at naturtyper skal utredes nærmere. NVE mener standard utredningsprogram er tilstrekkelig dekkende for temaet.

Arter og deres økologiske funksjonsområder

NTEs forslag er til en viss grad i tråd med standard utredningsprogram, med annen ordlyd. Deltemaet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener fokus ikke skal begrenses til rødlistede lavarter, men at det også skal kartlegges for rødlistede moser og karplanter, samt hekkende vanntilknyttede fuglearter innenfor tiltaksområdet. I standard utredningsprogram har vi

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

med et avsnitt om kartlegging av økologiske funksjonsområder for arter med spesifikke habitatkrav eller begrenset forekomst, som vi mener bør være med i utredningsprogrammet. Vi mener standard utredningsprogram vil belyse temaet til en viss grad, men presiserer hvilke artsgrupper det skal fokuseres spesielt på. Videre tar vi også med NTEs presisering om at kartleggingen av hekkefugl skal gjennomføres ved minimum to befaringer i hekkesesongen om våren.

Landskapsøkologiske sammenhenger

NTE forslår å utrede temaet i konsekvensutredningen. De kan ikke se at tiltaket berører større, urørte områder eller forflytningskorridorer utover Namsen i seg selv. NTE mener temaet allikevel skal utredes, ved å ses i sammenheng med det som måtte framkomme i kartleggingen av naturtyper og arter. Temaet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener standard utredningsprogram vil belyse temaet tilstrekkelig.

Geologisk mangfold

NTE forslår å utelate utredning av geologisk mangfold. De viser til at det ikke er noen registreringer av geologisk arv i eller nær tiltaksområdet. Videre begrunner de utelatelsen av temaet med at tiltaket primært medfører arbeider under bakken og bruk/utvidelser av eksisterende deponiarealer og veier, og at potensialet for konflikt med ukjente forekomster av geologisk mangfold er lite. Direktoratet for mineralforvaltning har gitt uttalelse om mineralforekomster, men dette vurderes i kapittelet 3.5.8 - *Naturressurser – Mineralressurser*. NVE er enig med NTE at potensialet for konflikt er lite, og vi tar ikke temaet med i utredningsprogrammet.

Fremmede arter

NTE forslår å kartlegge fremmedarter, da det er kjente forekomster (hagelupin, kjempeslirekne) innenfor tiltaksområdet, og det er mulig at tiltaket kan bidra til spredning av disse. Ordlyden NTE har brukt er noe mer presis og spisset enn i standard utredningsprogram, og NVE mener NTEs forslag vil belyse temaet tilstrekkelig.

Avbøtende tiltak

Deltemaet er ikke presentert som et eget avsnitt under hovedtemaet *Naturmangfold på land* i meldingen. NTE gir en oppsummerende liste over mulige avbøtende tiltak i kap. 7 i meldingen, men disse er i mindre grad rettet mot naturmangfold på land. Statsforvalteren ber i sin høringsuttalelse om at det belyses hvordan arealer registrert som Miljøfigur i Skog (MiS) skal ivaretas, og hvilke eventuelle konsekvenser og avbøtende tiltak som bør vurderes. Gjennom søk i Naturbase finner NVE et område registrert som nøkkelbiotop, med det utvalgte livsmiljøet *Trær med hengelav* rett ved/oppstrøms det planlagte utløpet. Ved funn av arter av stor nasjonal forvaltningsinteresse eller rødlistede/utvalgte naturtyper eller livsmiljøer innenfor tiltaksområdet, mener NVE at mulige avbøtende tiltak må beskrives, og at usikkerheten knyttet til effekten av disse drøftes. Vi tilføyer i utredningsprogrammet at dette gjelder spesielt ved funn av vassdragstilknyttede eller fuktighetskrevenende arter langs den fraførte strekningen, og for arealer registret som Miljøfigur i Skog (MiS).

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.5.3 Naturmangfold i vann og vannmiljø

Temaet er av NTE vurdert som det mest vesentlige i prosjektet. NTEs forslag til utredningsprogram tar utgangspunkt i metodikken i håndbok M-1941. NTE skriver at utredningen skal baseres på eksisterende kunnskap, supplert med ny kartlegging og prøvetaking i nødvendig omfang. Vurderinger knyttet til arter skal ha særlig fokus på småblank, anadrom laks og elvemusling.

Standard utredningsprogram tar utgangspunkt i metodikken i M-1941, men NVE har supplert med presiseringer for saker om vannkraftanlegg. Under følger våre vurderinger av hvert deltema i utredningsprogrammet.

Kartlegging

NTE skriver at utredningen skal gjøres i henhold til metodikken i håndbok M-1941, med fokus på småblank, anadrom laks og elvemusling. Befaring og kartlegging skal gjennomføres i perioden april – september.

Miljødirektoratet ber i sin høringsuttalelse om at det gjennomføres en fysisk habitatkartlegging av den berørte strekningen fra Aunfossdammen og ned til det nye foreslåtte utløpet. Videre at det gjennomføres en fysisk kartlegging av elvemusling på samme strekning. NTE skriver i sin kommentar til høringsuttalelsen at innspillet tas til følge.

NVE mener standard utredningsprogram, som tar utgangspunkt i gjeldende metodikk i M-1941 i stor grad er dekkende for temaet, men vi tar med presiseringen om fysisk habitatkartlegging og kartlegging av elvemusling på den fraførte strekningen.

Naturtyper i vann

Temaet er ikke omtalt av NTE eller høringspartene. Standard utredningsprogram innebærer at naturtyper i vann skal kartlegges etter DN-håndbok 13, i påvente av nye NiN-baserte kartleggingsinstrukser. NVE mener standard utredningsprogram vil belyse temaet tilstrekkelig.

Arter og økologiske funksjonsområder i vann

NTEs forslag legger særlig fokus på utredninger av småblank, anadrom laks og elvemusling. Dette er også trukket fram av Miljødirektoratet som de viktigste artene i området. Artene er av nasjonalt stor forvaltningsinteresse, og NVE er enig i at disse må være sentrale i utredningen av konsekvenser for arter og deres økologiske funksjonsområder i vann. Mattilsynet ber i sin uttalelse om en nærmere beskrivelse av ålens utfordringer i Namsenvassdraget. NVE kan ikke se at det er registrert ål oppstrøms Nedre Fiskumfoss i Namsenvassdraget, men tilføyer at ålens utfordringer i Namsen skal beskrives kort. Utover dette mener vi at standard utredningsprogram i stor grad er dekkende for hvordan utredningen skal gjennomføres, men vil også vise til tidligere vurderinger av fysisk kartlegging av elvemusling på den fraførte strekningen. Avbøtende tiltak, som minstevannføring, vil være sentralt i konsekvensvurderingen for småblank og eventuell elvemusling.

Miljøtilstand og miljømål for berørte vannforekomster

NTE skriver om de berørte vannforekomstenes økologiske og kjemiske tilstand i sin vurdering av temaet. I forslaget til utredningsprogrammet er miljøtilstand og miljømål for berørte vannforekomster ikke beskrevet som et eget tema, utover at det overordnede temaet Vannmiljø og

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

naturmangfold i vann skal utredes nærmere. NVE mener standard utredningsprogram i stor grad er tilstrekkelig for å belyse eventuelle endringer i vannforekomstenes tilstand og status i forhold til vedtatte miljømål.

Fremmede ferskvannsorganismer

NTE opplyser i meldingen om at ørekyt er en fremmed art i vassdraget. Andre arter er ikke nevnt. Temaet er ikke kommentert spesielt av høringspartene. NVE mener det er lite sannsynlig at tiltaket vil medføre store endringer i spredningsrisiko som følge av tiltaket, da Aunfoss allerede er demmet opp og utbygget for kraftproduksjon. Vi mener en enkel beskrivelse av forekomster av ørekyt og eventuelle andre fremmede ferskvannsorganismer som registreres gjennom artskartleggingen er tilstrekkelig, slik det står i standard utredningsprogram.

Avbøtende tiltak

NTE lister opp mulige avbøtende tiltak i kap. 7 i meldingen. Dette inkluderer minstevannføring, hvor det legges til grunn et minimumsnivå på 1 m³/s. Videre beskriver de at tiltak for å sikre nedvandring av fisk forbi dammen skal vurderes. Habitattiltak og andre mulige tiltak for å utvide og forbedre leveområdene for laks (primært småblank) mellom Aunfossdammen og utløpet skal også vurderes.

Miljødirektoratet tar også opp at økt slukeevne kan få konsekvenser for nedvandringmulighetene for småblank, og at det må vurderes hvordan dette påvirkes, og hvilke tiltak som kan iverksettes for å sikre fortsatt nedvandring. Mattilsynet legger i sin uttalelse vekt på at det må komme fram hvilke tiltak som er mulige for å utelukke eller redusere belastninger i forbindelse med fiskevelferden.

NVE mener dette er viktige punkter å få vurdert og belyst i utredningen. Når det gjelder minstevannføring mener vi standard utredningsprogram er dekkende. Vi supplerer utredningsprogrammet med presisering om at tiltak for å sikre nedvandring forbi Aunfossdammen, og tiltak for å sikre god fiskevelferd også skal beskrives.

3.5.4 Kulturmiljø

NTE sitt forslag til utredningsprogram er i stor grad i tråd med standard utredningsprogram. Relevante kulturminnemyndigheter er Sametinget og Trøndelag fylkeskommune. Sametinget skriver at de ikke ser noe behov for nye kulturminneundersøkelser, men at det kan bli nødvendig med befarings, avhengig av hvor massedeponi blir lagt. De presiserer også at det er viktig at utreder benytter seg av en institusjon/konsulent med nødvendig faglig og kulturell kompetanse om samisk kultur og kulturminner. Trøndelag fylkeskommune har ikke uttalt seg i høringen av forslag til utredningsprogram. NTE beskriver flere automatisk fredete kulturminner på nordsiden av Aunfoss. Det er ingen NVE listeførte kulturminner i området som blir berørt av tiltaket.

NTE skriver i forslaget at kulturminnemyndighetene er kontaktet jf. kulturminneloven § 9. Dersom kulturminnemyndighetene registrerer automatisk fredete kulturminner i området som ikke er kjent fra før, skal disse så langt det er tidsmessig mulig inkluderes i underlaget for utredning av kulturmiljø. Normalt skal konsekvensutredningen være grunnlag for kulturminnemyndighetene for å kunne ta stilling til om undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 er oppfylt. For NVE er det viktig at undersøkelsene er tilstrekkelige til å ta stilling til konsesjonsspørsmålet. Etter vårt syn vil dette ikke nødvendigvis innebære detaljerte undersøkelser. I første omgang må eksisterende

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

kunnskap sammenfattes og beskrives kort, og NTE må sørge for å innhente Trøndelag fylkeskommunes vurdering av behovet for befaringer eller § 9-undersøkelser. Vi mener standard utredningsprogram er tilstrekkelig for å belyse dette temaet.

3.5.5 Friluftsliv

NTE forslår å utrede temaet etter metodikken i håndbok M-1941. De skriver at kommunal friluftslivskartlegging og kartfestede ferdselsårer skal legges til grunn, og at friluftslivsutøvelse innenfor tiltaksområdet skal beskrives nærmere. Temaet er ikke tatt opp av høringspartene. NVE mener standard utredningsprogram, som tar utgangspunkt i metodikken i M-1941 vil belyse temaet tilstrekkelig.

3.5.6 Reiseliv

NTE skriver at tiltaket vil medføre små forskjeller både visuelt og i forbindelse med påvirkning på natur- og landskapselementer med verdi for reiselivet sammenlignet med dagens situasjon i området. Temaet er ikke kommentert av høringspartene. Eventuelle verdier for reiselivsnæringen er hovedsakelig knyttet til friluftsliv, og vil fanges opp i utredningen av dette. NVE mener derfor en detaljert utredning av reiseliv ikke er nødvendig, og at det er tilstrekkelig med en beskrivelse av dagens reiselivomfang i området basert på eksisterende kunnskap.

3.5.7 Landskap

NTEs forslag er i tråd med standard utredningsprogram, supplert med konkrete standpunkter for hvor tiltaket skal visualiseres ifra. Direktoratet for mineralforvaltning mener det i utredningen må gjøres et masseregnskap som illustrerer mengden uttatte masser fra tunneldrivingen, og arealbehovet for deponering av disse massene. Etter NVEs legger NTEs forslag til visualiseringsstandpunkter til grunn i utredningsprogrammet. Vi tar Direktoratet for mineralforvaltning sin kommentar om en massehåndteringsplan med et masseregnskap til følge, og tilføyer dette til standard utredningsprogram.

3.5.8 Naturressurser

NTE foreslår å utelate temaet naturressurser fra konsekvensutredningen. Det er imidlertid kommet inn innspill på flere av deltemaene i høringsrunden. Disse er vurdert i det følgende.

Jordbruk, skogbruk og utmarksressurser

NTE skriver at tiltaksområdet i all hovedsak består av produktiv skog, og kan utløse erstatningskrav for begrensede arealer med tapt produksjon. Utover dette forventes det ikke betydning for jordbruk, skogbruk eller utmarksressurser, og de mener tippene vil kunne bli produktive skogarealer igjen på sikt.

Statsforvalteren mener det er viktig at det kommer tydelig fram hvilke nye arealbeslag som er permanente og midlertidige på henholdsvis dyrkbar jord og skog, fordelt på boniteter. Videre skriver Statsforvalteren at ivaretagelsestiltak for areal registrert som Miljøfigur i Skog, og eventuelle konsekvenser og avbøtende tiltak må beskrives. Adkomst til tilgrensende landbruksområder må også komme fram av utredningen. NTE svarer at de vil vurdere om det skal gjøres en enklere vurdering etter Statens vegvesens håndbok V712. Istandsetting av tippområder

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

vil bli nærmere forklart i detaljplanfase ved en eventuell konsesjon. Hensynet til arealer registrert som Miljøfigur i Skog vil ivaretas gjennom utredning av fagtemaet Naturmangfold på land.

NVE mener det ikke er nødvendig med en fullstendig konsekvensutredning av temaet jordbruk, skogbruk og utmarksressurser. Vi mener Statsforvalterens bemerkninger om arealbeslag er relevante, og tar med i utredningsprogrammet at permanent og midlertidig tap av dyrkbar mark og skogbruksareal skal beskrives.

Mineralressurser

NTE skriver at det ikke er registrerte forekomster av metaller, industrimineraler eller naturstein i området, men at tiltaket grenser mot en elveterrasse i sørvest med en registrert sand- og grusressurs angitt med «liten betydning». Direktoratet for mineralforvaltning kommenterer i høringen at de mener tiltakets virkning for mineralressursene bør utredes som en del av konsekvensutredningen, da mineralforekomster som i dag er vurdert med liten betydning kan få større betydning i fremtiden. Om tiltaket legger beslag på forekomstene bør det undersøkes om forekomstene kan benyttes til andre nyttige formål før de eventuelt bygges ned.

NVE tar Direktoratet for mineralforvaltning sin uttalelse til følge, og legger til grunn i utredningsprogrammet at sand- og grusressursen skal beskrives og kartfestes, og at det skal vurderes om det er eventuelle andre formål som kan ha nytte av disse ressursene.

Samisk næringsutøvelse (ekskludert reindrift)

Temaet er ikke beskrevet i forslag til utredningsprogram. Sametinget tar i høringen opp at det kan finnes annen samisk utmarksøvelse der blant annet småbruk, fiske, jakt, sanking og tradisjonelt samisk håndverk. Sametinget kjenner ikke til om dette gjelder for tiltaksområdet, men ønsker at dette avklares. NVE mener dette er viktig å få belyst, og legger standard utredningsprogram til grunn for temaet samisk næringsutøvelse.

Ferskvannsressurser

Temaet er ikke beskrevet nærmere i utredningsprogrammet. Mattilsynet mener NTE må undersøke og sikre at eventuelle drikkevannskilder, deres nedbørsfelt og vannledninger som kan bli berørt, får tilstrekkelig beskyttelse. NTE svarer at det vil kartlegges om det er drikkevannskilder som kan bli berørt av tiltaket. NVE er enig i Mattilsynets innspill, og legger dette til grunn i utredningsprogrammet.

3.5.9 Reindrift

NTEs forslag er i svært stor grad sammenfallende med standard utredningsprogram, med noe annerledes ordlyd om vurderingen av samlede virkninger. NTE forventer ikke at tiltaket vil ha stor påvirkning for reindriften, utover et potensiale for forstyrrelser i anleggsfasen, og en begrenset og midlertidig reduksjon i potensielle beiteområder. Tiltaket berører i hovedsak områder innenfor Østre Namdal reinbeitedistrikt/Tjåehkere sijte, men nordvest for Namsen ligger Vestre Namdal reinbeitedistrikt/Åarjel-Njaarke reinbeitedistrikt.

Statsforvalteren ser positivt på at det legges opp til en helhetlig vurdering av tiltakets påvirkning på reindriften. De kommer ikke med noen konkrete vurderinger på nåværende tidspunkt, men vil gjøre en nærmere vurdering av tiltaket når konsekvensutredningen er klar.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Sametinget uttrykker i sin høringsuttalelse at de er fornøyde med punktene i utredningsprogrammet for reindrift. De ser positivt på at de samlede virkningene av Nye Tunnsjødal og Nye Aunfoss skal ses i sammenheng, og at forebyggende eller avbøtende tiltak skal vurderes grundig. De presiserer at områdene nord/vest for Namsen inngår i Åarjel-Njaarke reinbeitedistrikt. Videre minner de om at det er viktig at utreder har reindrifsfaglig kompetanse og kunnskap om samisk kultur og språk. Avslutningsvis minner de om konsultasjonsplikten ovenfor representanter for samiske interesser, jf. sameloven § 4-3, og at reinbeitedistriktet bør få tilbud om konsultasjon om utredningsprogrammet og konsekvensutredningen dersom de ønsker dette.

NVE mener NTEs forslag til utredningsprogram, som i svært stor grad er sammenfallende med standard utredningsprogram, vil belyse temaet reindrift godt. Vi legger standard utredningsprogram til grunn, men supplerer med en presisering om krav til fagutreders kompetanse innenfor temaet og krav om å innhente tradisjonell og erfaringsbasert kunnskap fra reinbeitedistriktet gjennom dialog tidlig i prosessen. Vi vil også be NTE/utreder ta kontakt med Åarjel-Njaarke reinbeitedistrikt. Dette ligger rett utenfor det fysiske tiltaksområdet, men vi mener det vil være behov for å innhente opplysninger og innspill om eventuelle sumvirkninger herfra, da grensen mellom distriktene er Namsenelva.

NVE inviterte Tjåehkere sijte og Åarjel-Njaarke sijte til konsultasjon i høringsbrevet av 14.03.2025 (dok #4) og igjen Tjåehkere sijte i oppfølgende e-post den 16.05.2025 (dok #21). Det er ikke gitt respons på dette. Utredningsprogrammet har klare krav til at NTE skal opprette dialog med distriktene i utredningsprosessen, og NVE vil invitere reinbeitedistriktet til ny konsultasjon når en eventuell søknad om Nye Tunnsjødal foreligger.

3.5.10 Elektromagnetiske felt og nettilknytning

NTE skriver at det ikke vil etableres noen ny kraftledning. Nye høyspenningsanlegg vil være plassert inne i kraftverket, i god avstand fra boliger, barnehager og skoler. Temaet forslås derfor ikke konsekvensutredet nærmere. Ingen av høringspartene har kommentert temaet. NVE kan heller ikke se et behov for å utrede temaet nærmere, og tar det ikke med i utredningsprogrammet.

3.5.11 Forurensning

NTE har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utelate temaet forurensning i konsekvensutredningen, med den begrunnelse at de etablerte rammer rundt temaet, som utslippstillatelse fra Statsforvalteren, og øvrige tiltak gjennom detaljplanen vil være dekkende.

Mattilsynet har i sin høringsuttalelse uttrykt seg om mulige konsekvenser av forurensning fra tiltaket, som utslipp av olje/drivstoff fra anleggsmaskiner eller overføring av smittsomme fiskesykdommer ved bruk av redskap som har vært brukt i andre vassdrag. NTE skriver selv i meldingen at utspyling av partikkelforurensning fra tunneldrivingen vil kunne gi kortvarig, økt partikkelinnhold i vassdraget. Støyforurensning som følge av anleggsarbeidet vil kunne få virkninger for reindriften.

NVE mener temaet er viktig, og må ses i tett sammenheng og koordineres med andre fagutredninger, spesielt ferskvannsressurser, naturmangfold på land og i vann, vannmiljø og reindrift. Kunnskap om konsekvenser av forurensning, og forslag til avbøtende tiltak er et viktig kunnskapsgrunnlag, både i søknad om utslippstillatelse til Statsforvalteren, og for fastsettelsen av avbøtende tiltak både i konsesjonsfasen og detaljplanfasen. Vi mener derfor at temaet må

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

inkluderes i utredningsprogrammet, og legger et noe nedjustert standard utredningsprogram til grunn. Midlertidig støy vil først og fremst være relevant for temaet reindrift, og i mindre grad for temaet friluftsliv, vi tar derfor dette ut av utredningsprogrammet. Dette vil belyse temaet på en tilstrekkelig måte.

3.5.12 Klimagassutslipp

NTE foreslår å utrede temaet klimagassutslipp i henhold til metodikken i håndbok M-1941. Samtidig foreslår de at utredningen skal inkludere klimagevinsten som kommer av økt fornybar kraftproduksjon, sammenlignet med både norsk og europeisk energimiks. NVE kan ikke se at klimagassutslippene som følge av selve utbyggingen er tatt opp spesielt av høringspartene, men registrerer at flere parter uttrykker seg positivt om økt fornybar kraftproduksjon gjennom oppgradering av eksisterende anlegg. NVEs standard utredningsprogram har presiseringer om beregningen av livssyklusanalyser (LCA), arealbruksendringer og krav til klimaløsninger. Når det gjelder arealbruksendringer har vi i vårt standard utredningsprogram presisert at beregning av utslipp skal inkludere både midlertidige og permanente arealbeslag, og at ved inngrep i våtmarksområder skal alternativer og mulige avbøtende tiltak vurderes. Vi mener at NTEs forslag til utredningsprogram i henhold til M-1941, sammen med beregning av klimagevinst ved økt fornybar kraftproduksjon er godt beskrevet i vårt standard utredningsprogram, og legger dette til grunn.

3.5.13 Samfunn

NTEs forslag er tilnærmet identisk med standard utredningsprogram, med presiseringer av noen punkter som vil inngå i utredningen. Grong kommune legger i sin høringsuttalelse stor vekt på at det må utredes hvilke konsekvenser de ulike alternativene i meldingen vil ha på kommunal økonomi. De viser til erfaring med utvidelse av Nedre Fiskumfoss, som med betydelige investeringskostnader har ført til at den individuelle selvkostprisen på konsesjonskraften kommunen har rett på, har blitt høyere enn det kommunen kan selge denne kraften for i markedet. Kommunen ønsker ikke en tilsvarende situasjon ved utvidelse av Aunfoss kraftverk, og krever at utredningen må vise en realistisk beregning av hva individuell selvkost vil bli etter en eventuell utbygging, sammen med et anslag på hva vertskommunen kan få solgt konsesjonskraften for i markedet. De krever også at det utredes hvordan situasjonen vil bli dersom en legger ED-pris til grunn for konsesjonskraften i forbindelse med utbyggingen. NTE svarer i kommentar til uttalelsen at utredningen vil vise hvordan tiltaket vil påvirke kommunens økonomi både for hovedalternativet som skal utredes, og for nullalternativet med oppgradering av dagens kraftverk.

NVE har i møte med Grong kommune den 23.4.2025 blitt ytterligere orientert om kommunens bekymringer rundt kommunaløkonomien, og vi ser at en utbygging kan få store konsekvenser for prisen på konsesjonskraft. Vi legger NTEs forslag til utredningsprogram til grunn, men presiserer at individuell selvkost og ED-pris skal beregnes, samt at et anslag for hva kommunen kan forvente å få solgt konsesjonskraftprisen for i markedet, skal belyses i utredningen.

3.6 Sammendrag av konsekvensutredningen

NVE stiller krav om at NTE skal utarbeide en sammenstilling av konsekvensutredningen. Denne skal være lettlest, og inkludere beslutningsrelevant informasjon fra de enkelte fagutredningene. Den skal også ta inn alle relevante fotografier, illustrasjoner og kart.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NTE skal gi en samlet vurdering av avbøtende tiltak. Her skal det særlig legges vekt på vurdering av størrelse på minstevannføring. NTE skal også inkludere eventuelle planlagte eller foreslåtte overvåkningsordninger.

Samlet belastning

NVE viser til at krav om å vurdere samlet belastning og samlede virkninger innenfor influensområdet finnes både i KU-forskriften § 21 og i naturmangfoldloven § 10. Samlede virkninger skal vurderes for hvert enkelt fagtema i fagutredningene. NTE skal sammenstille denne informasjonen, og legge vekt på fagtemaer der det forventes at samlet belastning vil utgjøre en vesentlig virkning.

For reindrift spesielt har NTE forslått å uttrede samlet belastning av de parallelle prosjektene Nye Tunnsjødal og Nye Aunfoss, som begge berører Tjåehkere sijte/Østre Namdal reinbeitedistrikt.